

Elev i den gamle Rytterskole i Erritsø (Uddrag)

af Inger og Henry Olsen

Fra: *Glimt af folkeskolen gennem 300 år i Fredericia Kommune*, Fredericia Lærerkreds, 1984

5

Vi begyndte i skolen henholdsvis 1.april 1932 og 1.april 1936, seks år gamle.

Skolen var 4-klasset, hvilket indebar, at man var i afgangsklassen som 10 årig (eller 11!), så fremt man gennemførte skoleforløbet normalt. Til gengæld var man så i 4.kl. i 4 år og forlod skolen, når man blev konfirmeret.

10

I 1. og 2.klasse blev vi undervist af lærerinden, Frk. Marianne Koudahl. Hun var meget dygtig, men nok ikke streng nok, hvad børn har en evne til at benytte sig en del af.

Vi læste i Ole Bole ABC, og den var, så vidt vi kan huske, en afløser af den bekendte Myrebog med følgende morale på forsiden: "Se, du er af fornem menneskeslægt, og myren er kun et lille insekt, så flittigt den bruger sine kræfter, og det skal du lære at gøre den efter".

15

Vi lærte naturligvis skråskrift, og det blev lært til bunds. Vi sad 2 og 2 ved de gode gamle sammenbyggede borde. Imellem lærerindens og lærerens skolestue var der en gang, - yderst drengegangen, inderst pigegangen. I begge var der træskohylder inddelt i rum, og ovenover knager til overtøjet. Der var iskoldt og vådt om vinteren. I klassen stod lige inden for døren en stor, rund kakkellovn, der blev fyret op med tørv eller træ, og en sjælden gang koks, så de, der sad lige ved siden af, blev nærmest stegt. Det var en yndet sport at fylde kastanier i kakkellovnen, da de, når de blev ophedede, sprang med et mægtigt brag, så der blev i den anledning uddelt adskelige lussinger.

20

25

Frk. Koudal var enormt god til at fortælle Danmarkshistorie. Hun kunne det hele udenad. Alle de gamle helte- og gudesagn og fortællinger. Stort set hver morgen sang vi: Morgenstund har guld i mund eller "I østen stiger solen op". Året igennem, altid og så naturligvis Fadervor. Hver tirsdag eftermiddag fra 13-16 havde alle pigerne syskole, drengen havde fri.

30

Om vinteren gik vi i skole fra 08.30-11.30 og så hjem og spise til middag. Dernæst fra 13-16 (man-ons-tors-lør), fri tirsdag formiddag og hele fredagen. Om sommeren gik vi kun i skole 3 formiddage om ugen. Sommerferien begyndte i sidste halvdel af juli og varede 3 uger.

Om vinteren løb vi over kirkegården i frikvartererne og kælkede på livet løs ned ad bakken, hvor den nye kirkegård nu ligger. Når frikvarteret var forbi, måtte læreren helt over på diget og stå og klappe i hænderne, og da var vi mærkeligt nok altid på vej nedad.

35

I frikvartererne legede pigerne ofte sanglege og sommetider forskellige folkedanse i pigegangen eller ude. Margrethe Skomager kunne mange, og hun hersede med os. På legepladsen foregik der også mange slags lege, self. en masse boldspil, men når bolden røg ind i haven på hjørnet, så var det slut, vi så den aldrig mere. Sille og Rasmus var nogle skrappe naboer, ingen turde hente boldene. Stakittet ud mod vejen var ideel til skråspring, mange blev rene eksperter, særlig pigerne, og på den anden side af vejen, lå jo kirkegårdsmuren, hvor drengen spillede klink med 1 og 2 ører.

40

45 Hvis vi en dejlig sommerdag kom i skole, kunne vi blive sendt hjem efter en madpakke, og så skulle vi på udflygt. Den gik til fods ned over mosen og over Fuglsang skov, hvor vi legede, spiste mad og så på blomster osv.

50 I 3. og 4. klasse kom vi så ind til læreren. Det var i vores tid lærer Sterregård. Han var fabelagtig dygtig, men striks, så det forslog. Han spillede orgel i kirken ved siden af sin lærergerning, og måtte somme tider over vejen, når der var tjenester i kirken. Så kom fru Sterregård og overtog timen, eller datteren Else.

55 Vi sang morgensang, og han kunne synge højt. Desuden lærte vi snart alle de samlet, der blev sunget i kirken; vi havde i det hele taget meget religion, bl.a. Luthers lille katekismus, som vi næsten lærte udenad. Desuden salmevers i massevis. Vi nikker stadigvæk genkendende til et hav af skriftesteder og salmer. I sangtimerne spillede Sterregård violin, og vi sang efter den lille, lyserøde.

60 I regning var hen efter vores mening helt suveræn. Han forstod at få gjort faget spændende. F.eks. kan vi den dag i dag ty til hans måde at stille forholdsregning op på. I disse, samt alle mulige procentregnestykker kunne han faktisk få det hele stillet op på een brøkstreg. Det var fabelagtigt.

65 En gang hver tredje måned havde vi omflytningsprøver. Så flyttede man om efter prøvernes resultat – de dygtigste øverst. Der var kamp om det øverste bord ! Når vi blev hørt i bibelhistorie, geografi osv. stod vi op – f.eks. de 4 øverste, så et nyt hold osv. Vi blev godt orienteret om den aktuelle politik. Så kunne der være konkurrence i at huske de forskellige ministre m.m. Alle stod op, - de der først svarede, satte sig ned indtil alle var nede. Så op igen.

70 Om sommeren cyklede eller løb vi til stranden og badede alle mand. Som regel sidste time inden middag. Begge lærere var ude i vandet og underviste i svømning. Gymnastikken havde trange kår. Et koldt og halvsnævset forsamlingshusgulv var ikke lige lykken, men gymnastik havde vi. Ikke noget med Adidas eller Hummelpåklædning, nej af med en trøje eller to og så i strømpefødder, vi kunne bare det hele. (..)

Rytterskolen i Erritsø, og den tid vi gik der, er noget, som vi stadig mindes med glæder og taknemmelighed, trods alle manglende faciliteter, som i dag er en selvfølge. En god tid.